



Өлмәт муниципаль районы Кәләй авыл  
жирлегә башкарма комитетеның  
2022 елның 10 мартындагы 3 номерлы  
карарына 1 нче кушымта

Өлмәт муниципаль Кәләй авыл жирлегә башкарма комитетында  
гражданныр мөрәжәгатьләрен карау  
ТӘРТИБЕ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Өлмәт муниципаль районының Кәләй авыл жирлегә башкарма комитетында (алга таба - Тәртип) гражданнырның мөрәжәгатьләрен карау тәртибе Россия Федерациясе гражданнырының язма һәм телдән мөрәжәгатьләрен кабул итү, исәпкә алу, теркәү, карау кагыйдәләрен билгели.

Өлеге Тәртип нигезләмәләре «Россия Федерациясе гражданнырының мөрәжәгатен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда, «Татарстан Республикасында гражданныр мөрәжәгатьләре турында» 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиешле барлык мөрәжәгатьләргә кагыла.

1.2. Гражданныр Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә, туган телдә яисә Россия Федерациясе халыкларының үзләре белгән теләсә кайсы башка телдә тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятьләр белән мөрәжәгать итәргә хоуклы. Тәкъдимнәргә, гаризаларга, шикаятьләргә җаваплар мөрәжәгать итү телдә бирелә. Мөрәжәгать телдә җавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасының дәүләт телләре кулланыла.

1.3. Гражданнырның язма мөрәжәгатьләре Өлмәт муниципаль районының Кәләй авыл башкарма комитетына (алга таба - башкарма комитет) тәкъдимнәр, гаризалар һәм шикаятьләр рәвешендә килә.

1.4. Гражданнырның язма рәвештә бәян ителгән мөрәжәгатендә язма мөрәжәгать җибәрелә торган авыл жирлегә башкарма комитетының яисә тиешле вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, шулай ук үз фамилиясен, исемнән, атасының исемнән (соңгысы – булган очракта), җавап, мөрәжәгатьне яңадан үзгәртү турында хәбәрнамә, тәкъдимнең асылын, гаризасын, шикаятьнең асылын бәян итү, мөрәжәгать итүченең шәхси имзасын һәм датасын үз эченә алырга тиеш. Кирәк булган очракта, язма мөрәжәгатькә документлар һәм материаллар яки аларның күчермәләре теркәлә.

1.5. Электрон документ рәвешендә кергән мөрәжәгатьтә гражданнырның тәкъдимнәре, гаризалары яки шикаятьләре, фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңгысы – булган очракта), электрон почта адресы, әгәр җавап электрон документ рәвешендә җибәреләргә тиеш булса, почта адресы булырга тиеш. Гражданныр мондый мөрәжәгатькә кирәкле документларны һәм материалларны яисә аларның күчермәләрен язма рәвештә теркәргә хоуклы.

2. Мөрәжәгатьләренә кабул итү һәм беренчел эшкәртү

2.1. Язмача мөрәжәгатьләренә турыдан-туры гражданнырдан кабул итү гражданныр мөрәжәгатьләре белән эшләү өчен җаваплы вазыйфаи зат тарафыннан башкарыла.

2.2. Гражданныр мөрәжәгатьләре белән эшләү өчен җаваплы вазыйфаи

зат:

- корреспонденцияның дәреслеген һәм төргәкнең бөтенлеген тикшерә;
- конвертларны ача, аларда документлар булу-булмавын тикшерә (ертылган Документлар ябыштырыла), хат текстын конверт белән беркетә;
- кәргән документларның күчәргәләрен төшерә һәм күрсәтелгән документларны гражданинга заказлы хат белән жиберә.

2.3. Гомуми файдаланудагы мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрләреннән, шул исәптән Интернет чөлтәрәннән кәргән мөрәжәгатьләр гражданныр мөрәжәгатьләре белән эшләр өчөн җаваплы вазыйфаи зат тарафыннан кабул ителә. Гомуми файдаланудагы мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрләре, шул исәптән Интернет чөлтәре аша кәргән мөрәжәгатьләр белән алга таба да эш язмача мөрәжәгатьләр белән охшаш рөвештә башкарыла.

### 3. Кәргән мөрәжәгатьләренә теркәү

3.1. Гомуми файдаланудагы мәгълүмати-телекоммуникация чөлтәрләре, шул исәптән Интернет чөлтәре аша гражданнырдан кәргән мөрәжәгатьләр керү вакытыннан өч көн эчөндә мәҗбүри рөвештә теркәләргә тиеш.

3.2. Кәргән мөрәжәгатьләр Бердәм ведомствоара электрон документ әйләнеше системасында теркәлә.

3.3. Гражданныр мөрәжәгатьләре белән эшләр өчөн җаваплы вазыйфаи зат:

- Хатның беренче битенә алгы ягында түбән ирекле уң почмагында теркәү штампы, документның теркәү номеры һәм теркәлү датасы куела. Әгәр штамп өчөн билгеләнгән урын хат тексты белән мәшгуль булса, штамп, хатның өске сул почмагынан тыш, укуын тәэмин итә торган башка урында язылырга мөмкин;

- кабат мөрәжәгатьне тикшерә. Әгәр мөрәжәгать кабат булса, Бердәм ведомствоара электрон документ әйләнеше системасында беренчел мөрәжәгать белән тиешле бәйләнеш ясый;

- электрон документлар әйләнешенә Бердәм ведомствоара системасын теркәү картасында гражданның исем килешендә фамилиясен, исемен, атасының исемен (исеме һәм атасының исеме билгесез булса, инициалларын күрсәтә) һәм аның почта һәм (яисә) электрон адресын (булган очракта) күрсәтә;

- әгәр дә хат ике һәм аннан да күбрәк авторга язылган булса, җавап жибереләргә тиешле хатны терки. Шул ук вакытта тиешле кырда Бердәм ведомствоара электрон документлар әйләнеше системасында теркәлү картасында коллектив мөрәжәгать билгесе күрсәтелә;

- гражданның социаль хәлен һәм ташламалы категориясен (булган очракта) күрсәтә;

- дип мөрәжәгатьне илтәп җиткерү ысулын билгели (почта, юри, шәхсән һ.б.);

- җөмләнәң, гаризаның яисә шикаятынең асылын кыскача формалаштыра.

3.4. Процедураң үтәлү нәтижәсе булып Бердәм ведомствоара электрон документлар әйләнеше системасында номер бирәп мөрәжәгать итүне теркәү тора.

### 4. Мөрәжәгатьләренә карау

4.1. Жирлек башкарма комитетына яисә вазыйфаи затка кергән мөрәжәгать мәжбүри каралырга тиеш, карау вакыты теркәгән көннән алып утыз көн эчендә.

4.2. Аерым очрақларда, шулай ук авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә дәүләт органнарына, башка жирле үзидарә органнарына һәм башка вазыйфаи затларга мөрәжәгатьне карау өчен кирәкле документлар һәм материаллар бирү турында сорату жиберелгән очрақта, жирлекнең башкарма комитеты житәкчесе мөрәжәгатьне карау вакытын утыз көннән дә артмаган вакытка озайтырга хоуклы.

4.3. Карарлары авыл жирлеге башкарма комитеты яисә вазыйфаи зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләрне үз эченә алган язма мөрәжәгать, әлеге тәртипнең 5.2 пунктта күрсәтелгән очрақтан тыш, мөрәжәгатьне яңадан үзгәртү турында мөрәжәгать жибергән граждандан белдерүе белән, теркәлгән көннән жиде көн эчендә тиешле органга яисә тиешле вазыйфаи затка жиберелә.

4.4. Миграция өлкәсендә Россия Федерациясе законнарын бозу фактлары турында мәгълүмат булган язма мөрәжәгать Эчке эшләр өлкәсендә федераль башкарма хакимият органының территориаль органына һәм Россия Федерациясе субъектының иң югары вазыйфаи затына (Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенәң югары башкарма органы житәкчесенә), мөрәжәгатьне яңадан карау турында мөрәжәгать жибергән граждандан белдерү белән, теркәлгән көннән биш көн эчендә жиберелә.

4.5. Карарга яисә гамәл кылмаска дөгъва белдерелә торган дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка шикаять жиберү тыела. Әгәр шул тыюга бәйле рәвештә, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка шикаять жиберү мөмкин булмаса, шикаять гражданинга билгеләнгән тәртиптә тиешле карарга яисә гамәл кылмауга карата шикаять белдерү хоукуы аңлатыла.

4.6. Мөрәжәгатькә жавап авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе, вазыйфаи зат, яки вәкаләтле зат тарафыннан имзалана.

4.7. Авыл жирлеге башкарма комитетына яисә вазыйфаи затка килгән язма мөрәжәгатькә жавап мөрәжәгатьтә күрсәтелгән почта адресы буенча жиберелә. Әгәр язмага мөрәжәгатьтә жавапны электрон адрес буенча жиберү үтенече булса, жавап электрон адрес буенча жиберелә.

4.8. Жирлек башкарма комитетына яисә вазыйфаи затка электрон документ рәвешендә кергән мөрәжәгатькә жавап мөрәжәгать итүчегә мөрәжәгатьтә күрсәтелгән электрон почта адресы буенча электрон документ рәвешендә яки язмага формада, мөрәжәгатьтә күрсәтелгән почта адресы буенча жиберелә.

4.9. Гражданның күмәк мөрәжәгатенә язмага жавап мөрәжәгатьтә күрсәтелгән затка жавап алуы яисә мөрәжәгатькә кул куйган гражданның коллективы вәкиле сыйфатында жиберелә. Әгәр коллектив мөрәжәгатьтә жавап алуы билгеләнмәгән булса, жавап үзенең почта адресын яки электрон почта адресын күрсәткән беренче граждандан мөрәжәгать итүчеләр (имза салучылар) исемлегендә жиберелә. Коллектив мөрәжәгатькә жавап жиберү турындагы үтенеч мөрәжәгать иткән берничә зат тарафыннан белдерелгән очрақта, жавапның күчермәсе аларның һәркайсына күрсәтелгән почта адреслары, электрон почта адреслары буенча жиберелә.

## 5. Аерым мөрәжәгатьләргә карау тәртибе

5.1. Язмача мөрәжәгать алган очракта, анда куелган сорауларның асылы буенча җавапсыз калдырырга һәм мөрәжәгать иткән граждандан хокуктан начар ният белән файдалану мөмкинлеге турында хәбәр итәргә хокуклы.

5.2. Язмача мөрәжәгать тексти укырлык булмаган очракта, мөрәжәгатькә җавап бирелми һәм ул дәүләт органына, җирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка аларның компетенцияләре нигезендә карауга җибәрелергә тиеш түгел, мөрәжәгать теркәлгән көннән алып җиде көн эчендә мөрәжәгать җибәргән граждандан, әгәр аның фамилиясе һәм почта адресы укылышка бирелсә, мөрәжәгать юллаган граждандан хәбәр ителә.

5.3. Граждандан мөрәжәгатендә элегрәк җибәрелгән мөрәжәгатьләргә бәйле рәвештә асылы буенча берничә тапкыр җаваплар бирелгән сорау булган очракта һәм шул ук вакытта мөрәжәгатьтә яңа дәлилләр яисә хәлләр китерелми, җирле үзидарә органы җитәкчесе, вазыйфаи зат яки вәкаләтле зат шуңа карата әлеге сорау буенча гражданин белән чираттагы мөрәжәгатьнең нигезсез булуы һәм язышуны туктату турында карар кабул итәргә хокуклы, әгәр күрсәтелгән мөрәжәгать һәм элегрәк җибәрелгән мөрәжәгатьләр бер үк башкарма комитетка, яисә бер үк вазыйфаи затка юлланган булса. Әлеге карар турында мөрәжәгатьне җибәргән граждандан хәбәр итә.

5.4. Язма мөрәжәгатьтә мөрәжәгатьне җибәргән гражданның фамилиясе яисә җавап җибәрелергә тиешле почта адресы күрсәтелмәгән очракта, мөрәжәгатькә җавап бирелми.

Әгәр күрсәтелгән мөрәжәгатьтә әзер, кылына торган яисә камилләштерелә торган хокукка каршы эш турында, шулай ук аны әзерли торган, башкаручы яисә башкарган зат турында белешмәләр булса, мөрәжәгать тиешле компетентлы органнарға җибәрелергә тиеш.

5.5. Суд карарына карата шикаять белдерелә торган мөрәжәгать теркәлгән көннән алып җиде көн эчендә мөрәжәгать җибәргән граждандан шушы суд карарына шикаять белдерү тәртибенең аңлатмасы белән кайтарыла.

## 6. Мөрәжәгатьне караганда гражданның хокуклары

6.1. Граждандан аның мөрәжәгатен карау стадиясендә түбәндәгеләргә хокуклы:

- өстәмә документлар һәм материаллар тапшырырга, аларны теркәү турындагы үтенеч белән, шул исәптән электрон рәвештә мөрәжәгать итәргә;
- башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмаса һәм күрсәтелгән документларда һәм материалларда дәүләт яисә федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләр булмаса, мөрәжәгатьне карауга кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышырга;
- кирәк булган очракта мөрәжәгать карауда катнашырга;
- Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә мөрәжәгатьне карауга бәйле рәвештә мөрәжәгать итү буенча кабул ителгән карарга яисә гамәлләргә (гамәл кылмауга) шикаять белән мөрәжәгать итәргә;
- мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча язмача җавап алырга;
- мөрәжәгатьне карауны туктату турындагы гариза белән мөрәжәгать итәргә.

## 7. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау сыйфатына таләпләр

### 7.1. Жирлек башкарма комитеты:

- мөрәжәгатьләр җибәргән гражданныр катнашында кирәк булган очракта, гражданнырның мөрәжәгатьләрен объектив, һәрьяклап һәм үз вакытында карауны тәэмин итәләр;

- судлардан, алдан тикшерү органнарыннан һәм жирле үзидарәнең башка органнарыннан, жирле үзидарәнең башка органнарыннан һәм башка вазыйфаи затларыннан мөрәжәгатьләргә карау өчен кирәкле документларны һәм материалларны, шул исәптән электрон рәвештә, соратып алалар;

- гражданнырның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызуга яисә яклауга юнәлдерелгән чаралар күрә;

- куелган сорауларның асылы буенча, әлеге тәртиптә күрсәтелгән очраклардан тыш, язма җаваплар бирәләр;

- гражданнырның аның мөрәжәгатенең дәүләт органына, башка жирле үзидарә органына яисә башка вазыйфаи затка үз компетенцияләре нигезендә, шул исәптән электрон рәвештә карауга җибәрелүе турында хәбәр итәләр.

### 7.2 Авыл жирлеге башкарма комитетында гражданныр мөрәжәгатьләрен карау сыйфатына төп таләпләр:

- гражданнырга бирелә торган мәгълүматның дәрәҗәсегә һәм объективлыгы;

- гражданнырга мәгълүмат җиткерүнең тулылыгы;

- гражданныр тарафыннан мәгълүмат алуның уңайлылыгы һәм һәркем файдалана алырлык булуы;

- карала торган мөрәжәгатькә карата карар чыгаруның тизлегә;

- гражданнырга законнарда билгеләнгән тәртиптә карау һәм җавапның үз вакытында җибәрелүе.

## 8. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданныр мөрәжәгатьләргә белән эшләү тәртибе

### 8.1. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданныр мөрәжәгатьләргә үз эченә коррупция һәм янап акча алу, хезмәт тәртибенә карата таләпләргә бозу, шулай ук вазыйфаи затларның хезмәт урыныннан явызларча файдалану билгеләргә булган бүтән гамәлләр кылу фактлары турында мәгълүматны ала.

### 8.2. Мөрәжәгатьне алдан карау процедурасын уздырганнан соң, мөмкин булган коррупцион хокук бозулар турында мәгълүмат ачыклангач, мөрәжәгать турында жирле үзидарә органы җитәкчесе хәбәр итә.

### 8.3. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданныр мөрәжәгатен караганда мөрәжәгатьләрдәге белешмәләргә, шулай ук гражданның шәхси тормышына кагылышлы белешмәләргә аның ризалыгыннан башка хәбәр итү рөхсәт ителми. вазыйфаи затка язма мөрәжәгать җибәрү, карала торган мәсьәләнең барлык шартларын ачыклауга кадәр мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләргә хәл итү мөрәжәгатьтәге мәгълүматларны тарату булып тормый.

### 8.4. Мөрәжәгать карары яисә гамәле (гамәл кылмавы) мөрәжәгать итү предметы булган дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка җибәрелми.

### 8.5. Мөрәжәгатьтә эзерләнүче, кылынган яисә камилләштерелгән хокукка каршы эш турында, шулай ук аны эзерләнүче, башкаручы яисә башкарган зат турында белешмәләр булган очракларда мөрәжәгать теркәлә һәм тиешле органга аның компетенциясә нигезендә җибәрелә.

### 8.6. Мөрәжәгатьтә муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәт белән бәйлә бурычларын, чикләүләргә һәм тыюларны, шулай ук хезмәт тәртибенә



Өлмәт муниципаль районы Кәләй авыл  
жирлеген башкарма комитетенең  
2022 елның 10 мартындагы 3 номерлы  
карарына 2 нче кушымта

Өлмәт муниципаль районы  
Кәләй авыл жирлеген башкарма комитетына  
гражданның кергән мөрәҗәгатьләргә  
анализ үткөрү тәртібе

1. Өлеге Тәртип «Татарстан Республикасында гражданның мөрәҗәгатьләре турында» 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын үтәү йөзеннән эшләнде һәм Өлмәт муниципаль районының Кәләй авыл башкарма комитетында (алга таба – авыл жирлеген башкарма комитетына) гражданның мөрәҗәгатьләрен гомумиләштерү һәм анализлау процедурасын билгели.

2. Авыл жирлеген башкарма комитетына кергән мөрәҗәгатьләргә анализ тиешле чорда кергән мөрәҗәгатьләргә исәпкә алып башкарыла, шул исәптән Интернет-кабул итүгә яки электрон почта аша, гражданның шәхси кабул итү барышында, «Электрон Хөкүмәт» Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органның электрон документлар әйләнеше бердәм ведомствосына системасында теркәлгән «кайнар линия» телефоны буенча.

3. Кергән мөрәҗәгатьләргә анализлау елга 1 тапкыр гомумләштерелә ашырыла.

4. Мөрәҗәгатьләргә анализлау электрон документ формасында килгән, адресланган һәм каралган язма мөрәҗәгатьләргә санын, гражданның кабул итү урыннары, көннәргә һәм сәгатьләргә турында, жирлекнең башкарма комитеты җитәкчесе кабул иткән гражданның саны, шәхси кабул итүдә кабул итүдә кабул ителгән гражданның саны, мөрәҗәгатьләргә карау нәтиҗәләргә буенча кабул ителгән мөрәҗәгатьләргә тематикасы турында мәгълүматны берләштерелгә тиеш.

5. Граданның мөрәҗәгатьләргә анализлау ачык мәгълүмат булып тора һәм Кәләй авылы, Белгечләр ур., 2 йорт, Сабанче авылы, торақ пунктлар территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стендларында, Өлмәт муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырыла.

6. Өлеге Тәртипне бозуда гаепле вазыйфаи затлар законнарда каралган җаваплылыкка ия.

Кәләй авыл жирлеген  
башкарма комитеты җитәкчесе



И.Д. Нурзаринов